

Prædiken til Juleaften

Luk. 2,1-14

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, fordi han var af Davids hus og slægt, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin forlovede, som ventede et barn. Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget. I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: »Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.« Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang: »Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!«

Luk. 2,1-14

En af de første morgener her i december, hvor der var faldet lidt sne, gik jeg ned i haven for at nyde sneen, og så fandt jeg allernederst i hjørnet af haven, der hvor det er svært at få noget til at gro, fordi det er fugtigt og skyggefuldt, den rose, I kan se på billedet. Smukke, røde blomster og knopper dækket af den nyfaldne sne. Jeg kom til at tænke på salmen ”En rose så jeg skyde op af den frosne jord,” og så bestemte jeg, at vi skulle synge den juleaften i år. Den plejer jeg ellers ikke at have med, men det er jo en salme, som næsten alle mennesker kender og holder meget af.

”En rose så jeg skyde” er en salme, der handler om håb; om at der kan spire noget smukt og fint frem midt i den kolde vinter op af den kolde, stenhårde og frosne jord;

og om at der kan bryde et lys frem midt det allerdybeste vintermørke.

Rosen kender vi alle som et symbol på kærligheden, men rosen er også et symbol på Jesus Kristus. Og i salmen er rosen et billede på Jesus, der kommer ind i verden en kold og mørk nat i Betlehem med håb og med lys og med budskab om fred til verden. Det er det, vi er samlede om at fejre og minde hinanden om i aften.

Der er så meget ”trængsel og alarm”, så meget ståhej omkring julen, at vi kan komme til at glemme det, vi egentlig fejrer. Vi dyrker stemningen, maden, hygen, pynten og gaverne, men glemmer af og til det helt dybtliggende budskab, der er kernen i julen: Budskabet om håb i modgang og magtesløshed, budskabet om lys i mørket, forkyndelsen om en fred, der skal være for alle.

Der er meget i verden, som kan gøre os modløse og nedtrykte. Vi gik ind i sidste jul med en pandemi,

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 851 125. årgang
December 2024
ISSN 0901-2214

som stadig trykkede os og har sat spor i hele verden. Vi går ind til denne jul med krigen i Ukraine, som nådesløst fortsætter. Med inflation og energikrise. Og mange af os bærer hele tiden med os bekymringen for vores klima.

I en julekalender i radioen hørte jeg en kvinde fortælle, om dengang hendes søn på 7 år kommer til hende og spørger: ”Mor, hvornår er det verden går under?” Og hun siger: Han spørger mig på samme måde, som han ville have spurgt. ”Mor, hvornår er det, vi skal hen til mormor og morfar til fødselsdag?” Og da går det op for hende, at sådan kan vi jo ikke leve. Hun siger: Det er gået op for mig, at hvis man holder op med at håbe, hvis man holder op med at tro, så er der jo ikke noget tilbage. Vi må give de unge mennesker en tro på, at der også er en lys og god fremtid for dem. Hvordan skal de ellers få kræfter til at gøre alt det, der skal gøres?

Der kan også være meget i vores egne liv, der kan gøre ondt eller bekymre os. Jeg følger tegneren Line Jensen på instagram. Hun har her i adventstiden haft opslag, som hun kalder ”julekort fra virkeligheden.” Almindelige mennesker skriver små opslag til hende om det, de frygter i julen. De skriver om fulde familiemedlemmer, der ødelægger festen. Ensomhed ved ikke at have familie at fejre højtiden med og om mangel på overskud til at gøre julen god for børnene. Men de skriver også om det, de glæder sig over, små sejre i hverdagen, forandringer til det bedre. Det er hudløst ærlige opslag, som viser, hvor hård og svær en tid julen kan være for nogle mennesker, fordi der er så mange forventninger, vi gerne vil leve op til.

Vi *burde* være glade, vi *burde* hygge os, vi *burde* være i julehumør. Men højtider ændrer ikke på, hvordan vi helt grundlæggende har det. Og er vi i sorg, eller er vi et svært sted i livet, så går det ikke på magisk vis over, fordi det bliver d. 24. december. Det kan føles skamfuldt ikke at være glad og tilpas i julen. Men sådan er der mange, der har det. Men julen handler *ikke* om, at vi skal *være* eller *føle* os på en særlig måde. Så der er ikke noget skamfuldt ved ikke at være i julehumør. For mange er julen et helle midt i hverdagens larmen, en god og varm, traditionsrig tid, hvor vi samler os om nærværet med vores kære. Men sådan er det ikke for alle.

Vi har brug for håb. Håb til at bære og håb til at være med til at nyskabe den verden, vi er sat i. Og håb til at bære og være i vores egne liv.

Håb har vi brug for!

Jule-evangeliet rummer håbet. Det handler om et håb, der fødes midt i mørket, midt i magtesløsheden, i fattigdom og i forfølgelse. Det er en fortælling om et barn, der kommer til verden i et land, der er besat. Af helt almindelige forældre, der i nattemørke og kulde må søge ly i en stald. Et barn, der bliver hilst velkommen af fattige hyrder, der kommer ind fra deres nattevagt på markerne. De er udsatte mennesker på randen af samfundet. Det handler om et barn, der fødes ind i en familie, der snart efter bliver drevet flugt af en despotisk og grusom konge.

Det er så sårbart og udsat, som det næsten kan være. Og alligevel bliver barnet i krybben til et håb for verden. For han kommer til at ændre verdens syn på, hvad der er værdigt og har værdi.

Små og udsatte og forfulgte mennesker, giver han oprejsning.

De skamfulde møder han med kærlighed.

De skyldige skænkes tilgivelse.

Han gør fred og forsoning til sit bannermærke. Og med sin måde at møde mennesker på, kommer han til at lyse op som et eksempel til efterfølgelse.

Han lever Guds vilje med mennesker ind i vores verden. Og til sidst viser han ved sin død og opstandelse, at kærlighedens magt er stærkest, og at kærligheden altid vil sejre over mørket i verden. Brutale og despotiske kræfter og magter har *deres* tid. De vil alle gå til en dag. Men Guds kærligheds magt vil bestå for evigt.

Det håb, der skænkes os i kristendommen er ikke et glansbillede eller en gylden fremtidsvision. Det er heller ikke en forsikring om, at alt nu for evigt er godt.

Det er derimod et håb, der fødes ud af virkeligheden, sådan som den er:

Som en rose, der skyder op af den frosne hårde jord, i mørke og vinterkulde.

Som et lys, der blaffer forsigtigt i mørket. En enkelt stjerne, der lyser klart i en frostklar nat.

Som et lille barn, der fødes af en ung kvinde og lægges til søvn i en krybbe i en mørk stald. Et lille nyt liv, et liv, som bærer verdens frelse i sig.

Håbet er i Betlehemsbarnet. Og det er her i aften – imellem os – og blandt alle derude, som fejrer julen sammen eller alene. Det er der i alt godt, som vi gør for og med hinanden.

Håbet er her – i den verden og virkelighed, som vi kender, og som vi må stå ved – på en gang uendeligt sårbart, og levende, virkeligt og stærkt.

Glædelig jul!

Jane Marie Sognstrup, sognepræst ved Grundtvigskirken i Esbjerg. Prædikenen er holdt juleaften 2022.

Salmer:

94 Det kimer nu til julefest
119 Julen har bragt velsignet bud
117 En rose så jeg skyde
Luk julefreden ind
21 Du følger, Herre, al min færd

Lov og tak og evig ære
være dig vor Gud
Far, Søn og Helligånd,
du som var, er og bliver
en sand treenig Gud
Højlovet fra første begyndelse
nu og i al evighed Amen

Lad os alle bede:

Du gode Gud
Vi takker dig, fordi du betroet os din kærlighed

Redaktion

Jonas Jochumsen
Herning og Gjellerup Valgmenigheder
mail: praest@h-g-valgmenighed.dk
tlf. 9712 0652

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov – Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk

og er kommet til os i skikkelse af et lille barn.

Lær os nu at tage imod julens fred og glæde, at tro på, at det hører hjemme hos os, og at bære det videre til vore medmennesker. Bevar os for splittelse og ufred mennesker imellem.

Vi beder for alle, der har svært ved at få øje på julens glæde, fordi de er ramt af ulykke eller sorg eller savner et menneske, de holdt af.

- Vi ber for alle, der har så mange bekymringer for morgendagen, at de ikke kan få øje på glæden i dag - og for alle, der må fejre jul et andet sted end dér, de hvor helst ville være.

Vi ber for alle, der er forfulgte pga. af deres tro på dig, Herre, vi ber for alle, der må flygte fra hus og hjem og som befinder sig midt i krig og ufred

Vær med børnene ude omkring i verden og med dem herhjemme, som lider og har det svært.

Giv os mod og hjerte til at hjælpe de svage og udsatte.

Giv gode hænder og varme hjerter og forstand, til alle, som har ansvar for andre mennesker.

Vær med vor dronning og hendes familie, og alle magthavere nær og fjern.

Vær med din kirke, Gud, og lad den sprede tro, håb og kærlighed til alle tider.

Amen